

Emlékeztető

az NIIF Program Felügyelő Tanácsának (FT) 1996. Szeptember 19 -i üléséről

Jelen vannak:

Nyíri Lajos	OMFB, FT elnöke
Ádám Katalin	MKM, FT tag;
Benczúr András	FEFA, FT tag;
Keviczky László	MTA, FT tag;
Lépes Péter	NJM, FT tag,
Roska Tamás	OTKA, FT tag
Bakonyi Péter	NIIF Operatív Bizottság (OB) elnöke, FT titkára;
Nagy Miklós	NIIF Koordinációs Iroda (KI) vezetője, állandó meghívott;
Csaba László	NIIF Műszaki Tanács (MT) elnöke, meghívott.

Az FT Elnöke üdvözölte a megjelenteket, és ismertette a napirendet, amelyet az FT egyhangúlag elfogadott.

Roska Tamás napirend előtt jelezte, hogy az OTKA Bizottság döntése nyomán, a HBONE régiók sávszélességének emelésére további 10,-MFt került jóváhagyásra. Ez az 1996 évi terv forráskimutatásából kimaradt. Ennek korrekcióját, valamint az OTKA Irodával a pénzügyi teljesítés ügyében a kapcsolatfelvételt kérte a Koordinációs Irodától (KI).

1./ Az NIIF Program 1997 évi finanszírozási kérdései, támogatók pénzügyi hozzájárulásai.

Az FT előző ülésén az OB feladatként kapta, hogy az 1997 évi terv forráskiegészítéseként bevezetendő hálózatfelhasználói költséghozzájárulás módszerére tegyen javaslatot. Bakonyi Péter és Csaba László ismertette a Műszaki Tanács előterjesztésében az OB által megtárgyalt javaslatokat.

Két javaslat készült. Ezek közül az első lényege, hogy a nemzetközi adatforgalomra vetített, a HBONE magból az egyes HBONE csomópontok felé irányuló forgalom (ez egy rendszeresen mérhető érték) mértékével arányos hozzájárulást fizessenek a HBONE csomópontok. A csomópontokra kapcsolódó felhasználók között a költség az egyes intézmények által bejelentett host-ok (önálló címmel rendelkező hálózatba kapcsolt számítógépek) száma alapján történhet.

A második javaslat szerint a költségmegosztás a HBONE-ra kapcsolódó intézmények bérelt vonali sávszélességének arányában, egy egységnyi sávszélesség költségével súlyozva kerülhet megállapításra.

Bakonyi Péter jelezte, hogy olyan rendszert kidolgozni amely minden résztvevő felhasználó intézmény számára elfogadható és igazságos nagyon nehéz, ezért javasolta, hogy 1997 évben a Program próbáljon kiegészítő forrásokat szerezni és így a hozzájárulás beszédésére még ne kerüljön sor. Ez lehetőséget adna arra, hogy a rendszer bevezetésére az érintett intézmények fel tudjanak készülni.

Ilyen kiegészítő forrás lehetne például a közoktatási középfokú intézmények Internetbe kapcsolására az MKM által esetleg rendelkezésre bocsátandó forrás. Az NIIF szakmai egyeztető megbeszéléseket folytat e kérdésben az MKM Közoktatási Főosztályával. Szakmai előkészítés van folyamatban, amelynek célja, hogy a meglévő hálózat használatát megosztani egy megfelelő mértékű fejlesztést/bővítést követően. A nagyobb sáv szélességet és kibővített infrastruktúrát több felhasználóval kölcsönösen előnyösen, gazdaságosabban és hatékonyabban lehet működtetni mind a felsőoktatás, mind a közoktatás informatikai igényeinek kielégítésére. Amint a konkrét tervek és elképzelések megfogalmazódtak, akkor a program szakmai fórumainak véleményezésével javaslat formájában kerülne az FT elé a tervezet megvitatásra.

Hozzászólások:

Keviczky László: szükségesnek tartja, hogy az előterjesztés egészüljön ki a nemzetközi tapasztalatokkal/gyakorlattal (Európában, USA-ban, nagy és kis országokban).

Nyíri Lajos: az Internet felhasználás hazánkban is eljutott egy olyan fázisba, hogy azt egy adott intézmény infrastruktúrájának részeként kell kezelni, és mint ilyennel az intézménynek gazdálkodási kötelezettsége van. Ezért szükségesnek tartja, hogy az Internetet (HBONE) felhasználó intézmények gazdálkodásába tervszerűen be kell épüljön ez a költség is. Ennek érdekében a szükséges tájékoztatást az intézmények vezetéséhez 1997 elején el kell juttatni, felkészítve őket a következő évi tervezésre. Ezt a munkát minél előbb el kell kezdeni, a költség hozzájárulást pedig fokozatosan célszerű bevezetni.

Roska Tamás: javasolja, hogy a hálózathasználati hozzájárulás mértékének megállapítása az $Y=mx-b$ szerint történjen, ahol "b" az a forgalmi érték ameddig a hálózat használata "ingyen" van, és ennek nagysága attól függ, hogy az illető intézményben hány oktató és hány hallgató van.

Határozat:

Az FT megbizsa az OB-t és az MT-t, hogy még ebben az évben történő megtárgyalásra készítse elő javaslatát az FT számára, egy a forgalommal arányos, Roska Tamás javaslatát figyelembevéve az $Y=mx-b$ modellt felhasználva, 1998. jan. 1-el bevezethető költség hozzájárulásra.

2. Az NIIF Program 1997 évi pénzügyi terve.

Az NIIF Program 1997 évi pénzügyi tervét az OB megtárgyalta és javasolja az FT-nek jóváhagyásra. Az 1997-évi tervet az FT egyhangúlag jóváhagyta azzal a megszorítással, hogy a tervben szereplő, a forrástulajdonosok által 1997-re biztosítandó támogatás mértékét illetően egyik forrástulajdonos FT képviselő sem tud még nyilatkozni.

3. Egyebek.

3.1 Fehér foltok az MTA kutatóintézetek és a felsőoktatási intézmények Internet elérésében.

Nagy Miklós: az előző FT ülés határozata volt, hogy a Koordinációs Iroda (KI) készítsen kimutatást arról, hogy hány MTA és felsőoktatási intézmény nem éri még el az Internet szolgáltatásait. A KI a rendelkezésére álló adatok alapján a kimutatást elkészítette és azt tájékoztatásul az FT-hez eljuttatta.

Keviczky László: javasolja, hogy a felmérés egészüljön ki a hálózat fizikai elérésének vizsgálatán túl, az egyes tudományterületek által a hálózaton (Internet) elérhető szolgáltatások/alkalmazások elérhetőségére is.

Bakonyi Péter: erre a felmérésre az NIIF-ben létrehozott un. diszciplináris központok vállalkozhatnak, a feladat elvégzésére a felkérést az OB ki fogja adni.

3.2 A Tudománypolitikai Kollégium számára készített, az NIIF Programról szóló tájékoztató anyagot Bálint Lajos összeállította, és véleményezésre az FT tagjaihoz a KI eljuttatta.

Az FT határozata, hogy az anyagot minden FT tag saját intézményében vitassa meg, és észrevételeit október 15-ig az FT elnökéhez juttassa el.

Nyíri Lajos: az FT feladata, hogy az így elkészített anyagból tájékoztató készüljön a TPK számára. Majd ennek alapján lehet eldönteni a kormány-határozat szükségességét, és pozitív döntés esetén annak tartalmát.

3.3 Az NIIF Koordinációs Iroda önálló jogi státusza.

Az FT elnöke ismertette az NIIF KI önálló jogi státuszának megoldására 1995 őszén felkért ad-hock bizottság munkáját. A bizottság írásos jelentést nem készített, de a bizottság elnöke az FT elnökének beszámolt az ülésekről. Erről az FT elnöke összefoglalólag adott tájékoztatást:

az NIIF KI önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, tevékenységét az MTA SZTAKI jogi keretei között végzi. Az NIIF Program mérete, a résztvevő intézmények száma (920), széleskörű tevékenysége, a program indításához 1986-hoz képest egészen más pénzügyi gazdasági környezet, valamint a közpénzek felhasználásáról való tájékoztatási követelmény elengedhetlenné teszi a KI önálló jogi státuszának létrehozását. A bizottság két szervezeti megoldást javasolt: közhasznú társaság vagy közalapítvány.

Az FT elnöke az MTA-val és az MTA SZTAKI-val folytatott előzetes tárgyalásai alapján az alábbi javaslatot tette:

az FT 1995 novemberi döntése, hogy olyan szervezeti megoldás a KI jogi státuszának rendezésére nem kívánatos, amely lassú, bürokratikus kormányzati döntéseket igényel. Ez a program jelenlegi dinamizmusát csak akadályozná. Ezért olyan megoldást javasolt, amely viszonylag könnyen létrehozható és működtetése egyszerű és áttekinthető. Az IIF Program forrásaiból az MTA, az OMFB, az MTA SZTAKI, az OSZK és az MTA Könyvtár 1987-ben létrehozta a KF Infrastruktúra KFT-t a Világbanki hitelfelvétel feltételeként azzal a céllal, hogy Világbanki forrásból 3 db. számítógépet szerezzen be és működtessen a program számára. A beszerzést követően a mai napig egyéb tevékenysége a KFT-nek gyakorlatilag nem volt. A nevesített tulajdonosokkal folytatott tárgyalás eredményeként az a javaslat született, hogy a KFT közhasznú társasággá történő átalakítása megoldást adhat a KI jogi státuszának rendezésére. E témakörben az MTA SZTAKI igazgatójával folytatott tárgyalásokon kifejezésre jutott, hogy a SZTAKI ez év végi átalakítása is kívánatossá teszi, hogy a KI még ebben az évben leváljon a SZTAKI-ról.

A megoldás nyomán mindössze annyi történne, hogy az MTA SZTAKI helyett egy új jogi személyiségben működne a KI, amely a KI munkajogi helyzetét, jogi háttérét stabilizálná, de a program jelenlegi döntéshozatali mechanizmusát, működési rendjét -FT, OB, MT, AT stb- egyáltalán nem érintené. Ez egy elvi megállapodás, az év hátralévő részében szükséges még további jogi egyeztetéseket folytatni, illetve az átalakulás megkívánja, -és ehhez az FT pozitív állásfoglalása szükséges - hogy a szétválást megelőzően egy erre szakosodott szervezettel a pénzügyi auditálást el kell végeztetni az NIIF költségviselésében.

Hozzászólások, javaslatok:

Bakonyi Péter: javasolta, hogy amikor az átalakulással kapcsolatos tárgyalások döntő szakaszba érkeznek, a kialakított álláspontot az OB tárgyalja meg, és észrevételeit, javaslatait terjessze az FT elé.

Keviczky László: az átalakítással kapcsolatban vannak tulajdonosi kérdések, és ezekben való döntés gyakorlatilag nem az NIIF nyilvános testületeinek kompetenciája, de ezzel együtt az MTA a legmesszebbmenőkig elmegy annak érdekében, hogy az önálló szervezet továbbra is a teljes akadémiai kört szolgálja ki, annak ellenére, hogy a program fő támogatói körét történeti okokból adódóan végül is az MTA, az OMFB, majd később az MKM adta. Mivel mind eszközállományban, mind pénzügyi forrásokat illetően itt 100,-Mft nagyságrendű tételek átadásáról van szó, a végső döntést az MKM miniszterének, az MTA elnökének és az OMFB elnökének kell kimondani.

Benczúr András: amennyiben a KHT a HUNGARNET közösség részvétele nélkül (afelett) jön létre, akkor ez a kör amely tkp. a szolgáltatások kedvezményezettje, mindenképpen térítéses formában kell, hogy hozzájáruljon a KHT működéséhez mert a központi források valószínűleg nem lesznek elegendők.

Keviczky László: az MTA azt javasolja, hogy a program három (MKM, MTA, OMFB) meghatározó támogatója, működtetője, mint tulajdonos -ehhez természetesen az MKM-nek is tulajdonossá kell válni a KFI Kft-ben- részvételével alakuljon át a Kft KHT-vé ugyanazokra a feladatokra amelyeket a KI most is végez, ennek ellenőrzése működtetése ne változzon, és a program jelenlegi működésében (FT,OB,stb) nem javasolnak változást. A KHT felügyelő bizottságán keresztül a program többi támogatója is ugyanúgy gyakorolhatja továbbra is ellenőrző, felügyelő funkcióját mint eddig.

Bakonyi Péter: a cél az, hogy a program még jobban működjön. Ennek feltétele, hogy sem az eddig létrehozott infrastruktúra, sem az NIIF központ (Victor Hugo utcai telephely) az átalakulással ne sérüljön, a KI helyzete megbízhatóan és változatlanul stabilizálódjon.

Keviczky László: az MTA a KHT tulajdonosi körét nem tekinti egy "begyökerezett" végleges állapotnak, a megalakulást követően a programot meghatározó módon támogató további tárcák is résztvevői lehetnek. A KFI Kft átalakulásához az MTA SZTAKI az MKM javára lemond tulajdoni részéről. Az MTA viszont az MKM javára lemond bizonyos százalékról, hogy a gyakorlatilag 1/3-os arány kialakuljon a három tulajdonos között és azok azonos jogokkal rendelkezzenek. Az átalakulásnak úgy kell végbemenni, hogy annak vesztesei ne lehessenek.

Ádám Katalin: az MKM részéről miniszteri döntés szükséges a végleges álláspont kialakításához.

Benczúr András: a FEFA az elmúlt években több 10,-MrdFt nagyságrendben támogatta a felsőoktatásban az informatikai fejlesztéseket, amelyek szerves részét képezik a teljes felsőoktatási informatikai infrastruktúrának így az NIIF infrastruktúrájának is. A KHT feladata kell legyen ennek az egész infrastruktúrának a működtetése is. Ennek a támogatási/pénzügyi kérdéseire a KHT-belül kell megoldást keresni a HUNGARNET-be tömörült, érintett intézményi kör részvételével/képviselésével.

Roska Tamás: a két kulcskérdésben a hozzászólások alapján egyetértés mutatkozik. A KI változatlanul ugyanebben a formációban működjön tovább a KHT-n belül mint eddig. A program működési mechanizmusa jól bevált, különösen fontos, hogy a jelenleg felépített infrastruktúra ne sérüljön, mert ez operatíván tönkretelheti a működést.

Az FT elnöke, több hozzászólás nem lévén a vitát lezárta és az alábbi határozati javaslatot tette:

- az MTA SZTAKI és az NIIF Program tevékenységének (pénzügyek és eszköz) szétválasztására az NIIF finanszírozásában ki kell választani egy auditáló szervezetet, azt az átalakulást megelőző határnappal fel kell kérni, és az auditálást el kell végeztetni;
- az átalakulási folyamat módszeréről és üteméről készüljön egy anyag, azt az ad-hock bizottság még az átalakulás előtt vizsgálja meg, az OB vitassa meg, véleményezze, és erről tájékoztassa az FT-t. Ennek alapján eldönthető, hogy szükséges-e még ebben az ügyben FT ülést tartani;
- az FT fontosnak tartja, hogy az átalakulási folyamat ne érintse az NIIF Program jelenlegi döntéshozatali mechanizmusát, biztosítsa a Victor Hugo utcai telephelyen mind a Koordinációs Iroda, mind az NIIF Központ zavartalan működését.

A határozati javaslatot az FT egyhangúlag jóváhagyta.

3.4 Az NIIF OB vizsgálja meg a Hódmezővásárhelyi Önkormányzat támogatási kérelmét a városi hálózat tervének kidolgozásához kért támogatás ügyében.

Budapest, 1996. november 22.

Az emlékeztetőt összeállította: Nagy Miklós, NIIFKI vezetője

Láttam: Nyíri Lajos, az NIIF FT Elnöke.